

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *i. n. e.*Cím: *Mátyás király vadászkastélya**a Hüvösvölgyben*Forrás: *Ujság**BP*

(Hely)

1932. 10. 22.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Gyárt.)

Osztályozás

Tárgy

902.6

Hely

Hüvösvölgy

Idő

"1932"

Személy

Mátyás király vadász-kastélya a Hüvösvölgyben

Csodaszép épület romjait találták a Hidegkuti uton. Tudományos bizottság száll ki, hogy az ásatások eredményét megvizsgálja. Egy kápolna alapköveire is bukkantak

A százötvenéves török hódoltság és az azt követő kuruc-labanc háboruszkodások idején sajnálható módon elpusztultak mindazon építészeti emlékek, amelyek a dicső magyar multira emlékeztetnének. Míg Németországban és Franciaországban várak és kastélyok, templomok és kolostorok változatlan épségben megmaradtak, addig a magyar mult építészeti emlékei egykori remekeiről csak néhány alig felismerhető rom tanuskodik, amelyek restaurálása igen nagy nehézségekbe ütközik. Annál nagyobb kár ez, mert az Anjouk és Mátyás király uralma idején számos külföldi utazó emlékezett meg a legnagyobb csodálat hangján Buda pompás váráról, gyönyörű templomairól és szép lakóházairól. Sajnálatos módon mind ebből alig maradt valami és hogy milyen lehetett az ősi Budavára, ma már csak egykoru képekben tudjuk megállapítani.

Különösen Mátyás király ideje alatt emelkedtek pompásnak-pompásabb épületek Magyarországon. A budai vár világhírű volt és a visegrádi vár, amelyet már Róbert Károly idejében megcsodáltak a lengyel és cseh örökösödési kérdésben összehívott konferenciára érkezett követelek, pompás új épületekkel gazdagodott. Mind ebből azonban jóformán semmi sem maradt.

Most azután érdekes felfedezés tartja izgalomban a magyar archeológusok világát. Nem kevesebbről van szó, minthogy a Hüvösvölgyben megtalálták Mátyás király vadászkastélyának és egy mellé épített kápolnának romjait. A felfedezés története valóságos regényes. A Hidegkuti-ut 48. szám alatt hatalmas telek területén, meglehetősen gondozatlan állapotban lévő épületekkel, a kert elvadult, szabadon nőtt a zuzmó, a tövises cserjék, füleppei be a telek kőveket. A telek tulajdonosa Simonsits Elemér v. b. t. t., aki felesége apjától, Sztankovánszky Jánostól örökölte a telket. Sztankovánszky ugyancsak örökség útján jutott a telekhez, amely a Gelinszky báró-család tulajdonában volt hosszú időn keresztül. A családban apáról fiúra szállt a hagyomány, hogy ezen a helyen volt egykor Mátyás király vadászkastélya, amelyről az egykori történetírók is több ízben megemlékeztek. A legendának azonban történelmi alapja nem volt, csupán egy a család szolgálatában álló öreg kertész erősítette, hogy itt volt a vadászkastély.

Új fordulatot adtak a nyomozásnak Garádi erdőtanácsos kutatásai, aki a Mátyás-korabeli Buda jelenlegi legjobb ismerője. Az ő kutatásai Bonfini, Mátyás korának olasz származású törté-

ténetírója könyve alapján indultak meg. Bonfini egy helyütt leírásában azt állítja, hogy a kastély a Vártól a harmadik mérföldkönnél van. Garádi szerint a számítás a Bécsi-kapunál kell megkezdeni és ezen az alapon jutott arra a meggyőződésre, hogy a vadászkastély a Hidegkuti-uti telek helyén terült el. Mult év őszén kezdtek meg az ásatásokat, de a téli időjárás miatt azokat csakhamar beszüntették. Mult hónapban kezdtek meg újra a keresztárok ásását. Csakhamar falakra bukkantak.

Ekkor újabb akadályokba ütköztek. Közvetlenül az ásatások szomszédságában egy kis nyárilak emelkedett, amelyet báró Gelinszkynek emeltetett 1890-ben annak a családi hagyománynak megőrzésére, hogy e helyütt volt Mátyás király vadászkastélya. A nyárilak előtt Mátyás király kis szobra állott. Az ásatások folytatása érdekében azonban szükségesnek bizonyult a nyárilak lebontása, amelybe annak jelenlegi tulajdonosa, Simonsits Elemér bele is egyezett. Ekkor már szabadon folytathatták az ásatásokat, amelyek meglepő eredményre vezettek. Nemcsak Mátyás király vadászkastélyának romjait, hanem egy egykoru kápolnát is találtak. Az épületek masszív vörös márványból készültek, a csucsives bolthajtások és a pompás renaissance faragványok meglepően dacoltak az évszázadok pusztító hatalmával és teljes épségben megmaradtak. Most néhány napja újból szünetelnek az ásatások péntekig, amikor is tudományos bizottság fogja felülvizsgálni az ásatások eddigi eredményeit és további kilátásait.

Az Ujság munkatársának alkalma volt még a tudományos bizottság vizsgálata előtt megtekinteni az ásatásokat és a napfényre került leleteket. Már az eddigi ásatások is arra mutatnak, hogy páratlanul értékes leltre bukkant a ma-

gyar archeológia, a bolthajtások különös formái, a kápolna alapépítményének vonalai, az érdekes faragványok mutatják, hogy Mátyás király ideje alatt magyar földön a renaissance egész különleges stílusa alakult ki, amely olasz eredete ellenére is magyaros jellegű. Az épületek

teljes restaurálása nem ütközik komolyabb nehézségekbe és így pompás, új műemlékekkel gyarapodik a magyar főváros.

Nagy és dicső időkre emlékeztetnek ezek a romok. Magyarország akkor Európa legnagyobb nagyhatalma volt, az egyetlen keresztény állam, amely dacolt a mindent megsemmisítéssel fenyegető török uralommal, a magyar király kegyét egyformán kereste a pápa és a római csá-

szár, a francia király és a török szultán. Megszerezte Csehország trónját, adófizető hűbéresei voltak Moldva és Havasföld, Bosznia és Szerbia. Komoly jelöltje volt a császári trónnak és az álnok III. Frigyes császár meg is ígérte, hogy római királlyá koronáztatja. Budai udvara fényben és gazdagságban felülmúlta valamennyi európai uralkodóét, irók és tudósok, művészek és a legkiválóbb mesteremberek találtak itt munkát. Ahogyan azonban Mátyás király alkotásait a királyi hatalom megszűlésével féltékeny főurak 1491 után megsemmisítették, úgy a halála után bekövetkezett török dúlások teljesen elpusztították az egykori virágzó kultura romjait. És csak most bukkantak rá véletlenül a kastélynak romjaira, ahol a magyar király, Európa leghatalmasabb uralkodója pihente ki fáradalmait és a kápolnára, amelyben áhitatosan imádkozott a magyar nemzet boldogulásáért.

i. n. e.